

Lausunto

31.10.2018

Asia: VM057:00/2018 VM/2527/00.01.00.01/2017

Luonnos valtioneuvoston selonteoksi "Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella"

Lausunnonantajan lausunto

Kirjoittakaa luonnosta koskevat yleiset kommenttinne tähän:

Business Finland pitää luonnosta monipuolisena ja laajan katsauksena tietopolitiikan monisyiseen alueeseen. Osallistamalla laajaa ja monin tavoin edustavaa vaikuttajajoukkoa selonteon luomisessa on saatu aikaan sangen kattava ja hyvälaatuinen lopputulos. Luonnoksen luettavuutta ja paikoin ymmärrettävyyttä heikentää kuitenkin käsitteiden määrittelemättömyys.

Tietopolitiikan vaikutuksia ja toimintamekanismeja täytyy myös tutkia ja pyrkiä puuttumaan ei-haluttuihin vaikutuksiin. Selonteko voisi myös kuvata, kuinka toimintaa ja linjauksia tutkitaan, arvioidaan tai tarvittaessa muutetaan.

Kirjoittakaa kohtaa 1 koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa kohtaa 2 koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa kohtaa 3 koskevat kommenttinne tähän:

1. Suomen pitäisi ottaa merkittävä rooli EU:ssa tietopoliittisten uudistusten käsittelyyn ja läpivientiin, jotta EU kykenisi omalla valitulla tavallaan (esim. yksilön tietosuojaa) olemaan merkittävä toimija globaalissa datataloudessa. Muuten EU:n ja Suomen rooliksi jää ainoastaan toimintakentän tarjoaminen kiinalaisille ja yhdysvaltalaisille datatalousyrityksille ja erilaisin protektionistisin toimin pyrkiä estämään siitä syntyviä merkittäviä taloudellisia ja poliittisia vinoutumia.
2. Suomessa digitalisaation edistäminen on hyvin pirstaloitunutta eri hallinnonaloilla tai alueilla. Se estää ja hidastaa kehitystoimenpiteitä, kehittäminen tapahtuu siiloissa, kustannukset kasvavat ja ratkaisujen laatu kärsii. Näin kehitettävät ratkaisut eivät skaalaudu eikä synny laajasti hyödynnettävää osaamista. Selonteossa ei oteta kantaa tähän tietopoliittisten toimenpiteiden tehokkuutta ja tuottavuutta nakertavaan seikkaan. Tietopolitiikan ja digitaalisaation edistämisestä

vastaavan ministerin nimittäminen olisi tarpeen, jotta tietopoliittisen toimenpiteiden eteneminen ja niiden vaikutukset pystyttäisiin yhteiskunnassa täysimääräisesti hyödyntämään.

Kirjoittakaa kohtaa 4.1 koskevat kommenttinne tähän:

1. Jos julkisella sektorilla olisi mahdollisuus rahoittaa esim. elinkeinoelämää hyödyttävää datan tarjontaa maksuja vastaan, se voisi nopeuttaa investointeja tarvittavaan infrastruktuuriin ja datan laadukkaaseen ylläpitoon (esim. turvallisten ja käytettävien API-rajapintojen rakentaminen, datan siivous) ja luoda nopeammin ja parempia palveluita tarjolle ja siten kiihdyttää syntyvää liiketoimintaa.
2. Yritysten välistä datan käyttöoikeuksien jakamista ja B2B-alustatalouden syntymistä hidastavat tarvittavat monimutkaiset yritysten väliset sopimukset. Suomessa ja EU:ssa pitäisi laatia jonkinlainen lainsäädännöllinen peruskehikko datan käyttöoikeuksiin liittyviin kysymyksiin alustapalvelujen sisällä (vrt. IPR lainsäädäntö)

Kirjoittakaa kohtaa 4.2 koskevat kommenttinne tähän:

1. Eettisesti pitäisi pystyä linjaamaan, onko kansalaisia koskeva oikeus tietosuojaan voimakkaampi kuin kansalaisen oikeus hänelle kuuluviin laadukkaisiin palveluihin. Datan ja tekoälyn avulla voitaisiin paremmin ennakoida palvelujen saatavuutta ja kohdistaa palvelut oikeille tahoille proaktiivisesti.

Kirjoittakaa kohtaa 4.3 koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa kohtaa 4.4 koskevat kommenttinne tähän:

-

Kirjoittakaa kohtaa 4.5 koskevat kommenttinne tähän:

Yritysten kehitys ja toimintojen sijoittaminen Suomeen riippuu merkittävästi siitä, että Suomessa on paitsi maailmanluokan kärkiosaamista myös mahdollista toteuttaa ja kokeilla uusia datan monipuoliseen hyödyntämiseen perustuvia ratkaisuja. Tässä julkinen sektori voi luoda kilpailuetua esim. innovatiivisin julkisin hankinnoin, luomalla turvallisia api-rajapintoja julkiseen dataan ja palveluihin, jotka voisivat kiihdyttää yksityisen liiketoiminnan kehittymistä ja investoimalla suomalaista julkista sektoria, elinkeinoelämää ja tutkimuskenttää yhteisesti palveleviin kyvykkyyksiin kuten esim. tekoälyn, joka ymmärtää kotimaisia kieliä.

Keski-Äijö Outi
Innovaatiorahoituskeskus Business Finland